

(PROSINEC 2016)

OHLÉDNUTÍ A VYHLÉDNUTÍ

Jaký byl rok uplynulý, jaký bude nadcházející? Pravidelné rozhlížení časoprostorem nám umožňuje zjistit, jak se naše cesty klikatí, řítí nebo vlečou, jak mohutní a umdlévají. Neměla by to být jen nitka pro historiky, ale i špagát pro prognostiky, plánovače, organizátory. Ne, aby se na něm oběsili, když jim to nevyjde, ale aby ve svých výhledech, plánech a záměrech neulétávali mimo realitu.

CELKEM SPOKOJENOST

Alternativa zdola by mohla být s rokem 2016 spokojena: participativní rozpočty na Praze 10 a v Praze Zbraslavi, které jsou českými pionýry v této věci a jimž jsme pomáhali radou nebo i přímo, zdárně ukončily premiérové ročníky hledání a hlasování o projektech občanů, nastoupily cestu realizace a vyhlásily druhé ročníky. Podařilo se vytvořit web družstevního inkubátoru, (spolu)pořádali jsme řadu přednášek a měli jsme podíl na akcích

jiných organizací a iniciativ. Kupř. jsme se zapojili do diskuse o návrhu zákona o celostátním referendu, pokračovali jsme v osvětě ohledně ekonomické participace, konkrétně kampaň

a měnové politiky. Informovanost, osvětou, překlenování mostů jsme naplňovali mj. diskusí v KC Prádelna na ožehavé téma žižkovské Kliniky, přednáškou MUDr. Františka Koukolíka o psychických podmínkách válek, přednáškou Zbyňka Fialy a Luboše Ledla o taktéž ožehavém tématu čínsko-českých vztahů, přednáš-

kou Marie Neudorflové o dalším horkém tématu – o vlastenectví. Ilona Švihlíková projela se svojí knihou Jak jsme se stali kolonií řadu měst, přednášejí také Tomáš Tožička a Václav Exner. Stovky lidí se přímo zúčastnily našich akcí, stovky čtou náš Zpravodaj, další tisíce využily možnosti shlédnout přednášky a

OBSAH

- ▶ 1 Úvodník
- ▶ 4 Doporučujeme
- ▶ 5 Inspirovna
- ▶ 6 konference Evropa
- ▶ 7 Předvánoční besídky
- ▶ 8 Levice v Evropě
- ▶ 9 Demonstrace
- ▶ 10 Iniciativa za spolupráci
- ▶ 11 Výzva AZ
- ▶ 12 Zaměstnanecé vlastnictví
- ▶ 14 Paroz v Sokolově
- ▶ 15 Sociální bydlení
- ▶ 15 Tiráž, kontakty

Svoje připomínky, názory, komentáře, prosím posílejte na tuto e-mailovou adresu:

zpravodaj-az@seznam.cz

besedy (nejen naše) na témata, která nás zajímají, prostřednictvím videí na našem Youtube. K takovým tématům patřily zejména jednání o smlouvách TTIP a CETA, opět jsme se vrátili k problematice trvalé udržitelnosti rozvoje a života, opět jsme se zaangažovali do zkoumání předvolebních postojů kandidátů do Senátu.

V ZÁVĚRU ZTRÁTA TAHU NA BRÁNU

Můžeme být spokojeni? Mám dojem, že letos jsme více pracovali v prvních dvou třetinách či tří čtvrtinách roku, na závěr jsme nějak ztratili „drajv“, zejména v oblasti participativního

►Hillary Clintonová

to způsob participace stal běžným a aby postoupil na vyšší úroveň, než je jakýsi grantový model, na úroveň spolupráce rozpočtových kapitol. Podobně

DRINK – Jirka Guth vložil velký kus práce do startu webu, ale neméně důležité je jej průběžně doplňovat. Nejde jen o efekt naší práce. Kráčí o daleko více. Rok 2016 nebyl ledasjakým. Ne pro nás, pro svět.

Brexitem a prezidentskými volbami v USA a též v Rakousku probublal na celosvětovou úroveň konflikt občanů s esta-

blishmentem. Strádalo se naň desítky let. Do poháru kapaly kapky údivu, pohoršení a vzteku eurosměrníc a europříkazů, krev válek na Blízkém východu, proudy potu zaměstnanců, sliny obelhaných spotřebitelů, kapky prskání z migrační vlny, ale i sr...ky slibů politiků atd. Stal se z toho politický nitroglycerín, jehož výbuch smetl britského premiéra Davida Camerona, exministři zahraničí a prezidentskou kandidátku USA Hilary Clintonovou, naopak do výšin vynesl kandidáta na rakouského prezidenta tamních Svobodných Norberta Hofera, na výsluní je Marie Le Penová a další.

Celá severoatlantická civilizace se otrásá. Nejsme sice pupkem světa, naše problémy třeba Čína, Indie, Afrika, Jižní Amerika a Austrálie zatím nemají, ale jejich ozvěna k nim dosahuje. Srážka představ občanů o demokracii s realitou politiky vedení tzv. demokratických států je – pokud půjdou ve stopách severoatlantické civilizace – nevyhnutně čeká.

VOLIČI S ILUZEMI

My už jsme v tom. Přístupů k řešení nového problému je, jak již to bývá, více. Než se jeden po druhém ukážou jako slepé uličky či kruhové objezdy, aby nakonec zůstal jediný, kterým budou kráčet i dirigenti postupů neúspěšných. Otázkou je, kolik lidí, a to i nevinných, na tom putování společenskými peřejemi se zvrhne, převrhne, udělá kotrmelce, zůstane ležet, nedojde, pojde.

Základem správné cesty je správná analýza. Už v tom však Severoatlantici zhusta chybují a přičítají vinu mnohým, a to i nevinným, nebo silně deformují podíly zodpovědnosti, neregistrují vliv podmínek, struktur

BREXITEM PROBLUBLAL KONFLKT OBČANŮ S ESTABLISHMENTEM

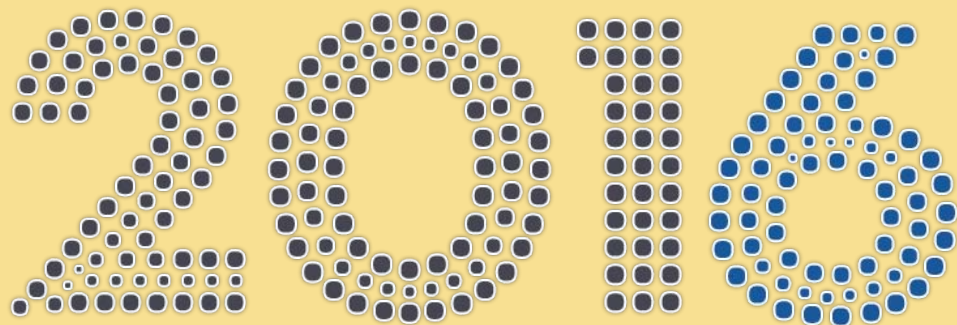
rozpočtu, kde zdaleka nejsou naše končiny za vodou a občané, politici a aktivisté potřebují ještě pár let pomoc, aby se ten-

a vazeb. Spousty voličů se uko-
lábávají iluzí, že stačí vyměnit
„lidi nahoře“ a bude lépe. Ne-
chápu, že koridor struktur a
proudy vazeb politiky semelou
takřka každého, nebo jim odo-
lává jen osazenstvo zachycené
na ostrůvcích pozitivní deviace.
Dvojí metr establishmentu, dě-
ravé zákony, lži a podvody po-
litiků, manipulace médií a vy-
pečené hry jejich loutkovodičů
ze zákulisí vedou řadu voličů
k volání po silné ruce. Hledají
pastýře, leč většinou padnou
na pasáka. Hledají podle špat-
ných znaků: aby mluvil jejich
řečí, aby se usmíval, aby byl se-
bejistý, aby byl chlap, aby byl

ně vyneslo, aby to zmákl za ně.
Vraťte mi moji sladkou minu-
lost, uskutečňte mi moje krás-
né sny – dám vám svůj hlas. A
s ním své oči, uši, ruce, rozum...

CESTA K NÁPRAVĚ

Tak takto cesta z celospolečens-
kých problémů nevede. Celospo-
lečenský problém je výsled-
kem selhání intelektu a morálky
nadkritického množství lidí
v řídicí/mocenské struktuře/py-
ramidě. Včetně řady těch řado-
vých občanů. Náprava je tudíž
ve zlepšení intelektu a morál-
ky nadkritického množství lidí
(zčásti to budou titíž z předcho-
zí nadkritické skupiny). To zna-

elegán, aby opěvoval tradiční
jistoty, aby rýsoval jednodu-
chá, snadná, srozumitelná ře-
šení, aby to moc nestálo a hod-

mená uvolnit cestu těm, kteří
vědí a mravně už hned na star-
tu nekulhají, a hlavně povznést
intelekt a mravnost těch, kteří

zatím hledají a tápají. Což ne-
jde bez jejich vlastního úsilí.
Což někdy, často, furt bolí. Vě-
dět více, lépe, šířeji, hlouběji,
podrobněji..., myslet lépe, po-
rovnávat, variovat, domýšlet,
nelhat si, počítat, pamatovat
si..., konat mravněji, férověji,
nelhat, nepodvádět, nevézt se,
nést zodpovědnost....

A jsme tam, kde jsem skončil
pasáž o AZ. Nechceme-li boj
s prohnilým establishmentem
vést zetlelou palicí, promazá-
vat společenský stroj vyjetým
olejem, napravovat si žaludek
pukavci, tak musíme pokračo-
vat ve své informační, osvěto-
vé, přesvědčovací a organizační
činnosti. V přitahování občanů

k rozhodování o společných
otázkách, ke společné práci ve
veřejné sféře, k motivaci k ná-
padům, k činnosti a k zodpo-
vědnosti. Děláme to – a stejně
tak oni – pro sebe, a budeme-li
to dělat společně, nebudeme
to dělat proti sobě. ◀

Karel Růžička

DOPORUČUJEME

<http://www.novarepublika.cz/2016/12/motivovat-lidi-k-praci-ktera-je-neuzivi.html#more>

Motivovat lidi k práci, která je neúživá? Úvaha Ivana Davida na Novarepublika.cz.

„K úvaze o bídě a o tom, že sytý hladovému nevěří, mě vedou zkušenosti psychiatra a obludná míra nepochopení a neschopnosti řešit problém reálné bídy, jaký vykazují „vlády“ bohaté Evropy. K uspokojení potřeb člověka (ať už těch nejzákladnějších či blahobytu) musejí být dány subjektivní a současně objektivní podmínky. Obludná ideologie, podle níž se má každý starat jen sám o sebe, plodí obrovské problémy ve společnosti, které nutně povedou k jejímu zániku. Buď se vytvoří jiná, nebo ta současná nebude mít žádné pokračování. Některé skvrny nelze vyčistit bez narušení struktury látky.“

<http://denikreferendum.cz/clanek/24300-kdyz-rozhoduji-zamestnanci>

Běžné firmy se opakovaně potýkají s výkyvy trhu. Přitom existuje typ podniků, které krizím čelí mnohem odolněji – podniky vlastněné a řízené zaměstnanci. Více v článku Lukáše Senfta na Denikreferendum.cz.

<http://www.halonoviny.cz/articles/view/44762783>

„Musíme se spojit a jednat globálně.“ Rozhovor Marka Hrubce s Frankem Hammerem, býva-

► Frank Hammer

lým předsedou Odborového svazu zaměstnanců v automobilovém průmyslu v Detroitu (Michigan, USA). Interview ukazuje vývoj odborů v Detroitu, kolaps amerického automobilového průmyslu po krizi 2007/8 a možná východiska z krize.

<http://denikreferendum.cz/clanek/24313-ceska-republika-je-zchudly-stat>

„Česká republika je zchudlý stát.“ Doporučujeme článek Tomáše Tožičky z Deníku Referendum.

STARTUJE KAMPAŇ ZA PŘIJETÍ ZÁKONA O SOCIÁLNÍM BYDLENÍ

Již ve čtvrtek 5. 1. odstartovala kampaň Platformy pro sociální bydlení za přijetí zákona o sociálním bydlení. Podpořte kampaň a sledujte stránky www.mitsvujdomov.cz a <http://www.socialnibydeni.org/>

„Argumenty pro přijetí zákona přiblíží závěry odborných studií a příběhy lidí v bytové nouzi. Podrobíme zde kontrole závazky politických stran, a nabídneme prostor k vyjádření podpory pro přijetí zákona občanům, osobnostem veřejného života, organizacím a odborníkům. Připravujeme také výstavu fotek a další věci, na které včas upozorníme.“

VŠEM POZITIVNÍM DEVIANTŮM!

Poslední dobou se roztrhl pytel s dobrými zprávami z obcí a regionů. Doslycháme se o případech, kdy se někomu něco podařilo, co by mohlo povzbudit k následování. Aby to nebyly jen zprávy z druhé ruky, otevíráme tento koutek se samoobslužnou inspirovnou (podle vzoru poradna). Napište nám o událostech z vašeho okolí, které stojí za zaznamenání a obsahují zkušenosti využitelné i jinde. Informujte nás o ostrůvcích pozitivní deviance, ať se náka za šíří! ◀

INSPIROVNA

PROČ JSEM PODEPSAL PŘIHLÁŠKU DO ODBORŮ!

Popravdě, mou osobní motivací byl ten fakt, že lidé by měli být mezi sebou solidární a podporovat se navzájem. A pokud chceme pracovat za trochu důstojných podmínek, potom jako kolektiv, který něco požaduje, máme větší sílu, než jednotlivci.

Od kolegů jsem slyšel otázku: „Co z toho budeš mít, když budeš odborář? Za minulého režimu jsme od ROH dostávali rekreace, výlety a čerpali spoustu dalších výhod. Dnes už tomu tak není.“ Na takovéto otázky se nedá odpovědět, ale lze vysvětlovat. Vysvětlovat to, že jen tam, kde jsou silné odborové organizace, je možné něco vyjednat v kolektivní smlouvě. Že jen málokterý zaměstnavatel dá někomu nějaký ten benefit zadarmo. Pokud ale vlastník podniku uvidí, že lidé jsou jednotní a požadují kolektivně nějaké výhody za to, že přinášejí zaměstnavateli zisk, pak mu nic jiného nezbude.

Abych jim dokázal svá tvrzení, začal jsem ještě jako ne-odborář s tím, že jsem sepsal žádost o zvýšení mezd. Celá naše dílna tuto žádost podepsala. V tu dobu ještě málokdo věřil v úspěch mého snažení. Za necelé tři měsíce nám pan ředitel poslal nové mzdové výměry, a všichni jsme dostali přidáno. Podobnou akci jsem zopakoval asi před měsícem, kdy jsem nechal žádost podepsat i kolegy z vedlejší dílny. K té se na jedné z dílenských porad vyjádřil pan ředitel slovy, že by to sám podepsal a, že s tím sou-

hlasí. Přislíbil, že to bude řešit a během roku 2017 proběhne zvyšování mezd ve dvou fázích.

PROTI NELIDSKÉMU ZACHÁZENÍ V PRÁCI

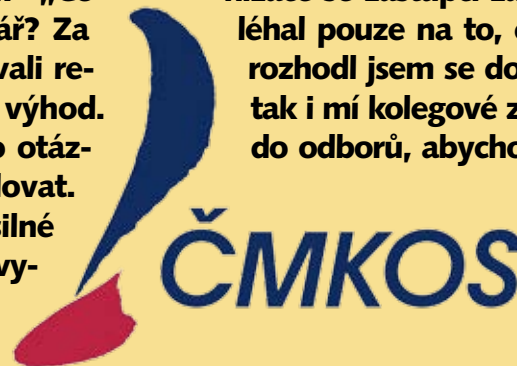
Jelikož je zapotřebí nejen navyšování mezd, ale i benefitů, je k tomu zapotřebí jednání odborové organizace se zástupci zaměstnavatele. Abych se nespolehl pouze na to, co odboroví předáci dohodnou, rozhodl jsem se do celého procesu zapojit. Zrovna tak i mí kolegové začínají na můj popud vstupovat do odborů, abychom byli silnější a mohli mě podporit.

Jako člen odborové organizace nechci zůstat nečinný, ale pracovat tak, aby se všichni zaměstnanci cítili při

své práci dobře. Jsem přesvědčen, že lze radikalizovat odborové hnutí tak, aby se nebálo vyjednat a klást požadavky. Aby odborové hnutí dohlíželo a ochraňovalo všechny pracující. Chtěl bych, aby se myšlenka solidarity vrátila ke svým kořenům, 1.Internacionále. Veškerá hnutí, solidarita mezi pracujícími nás může ochránit před nelidským zacházením a podrobováním se našim zaměstnavatelům i mocným tohoto světa.

Možná jsem velký snilek nebo idealista, ale vím, že sdružovat se v odborových organizacích má smysl. Má to smysl nejen pro nás, ale i pro ty, kteří přijdou po nás. Jen tak jim dokážeme vybudovat trochu vlídné pracovní prostředí a slušnou odměnu za práci. Následujte mě, prosím! ◀

Miloslav Svoboda

BRUSEL JAKO ZÓNA BEZ DEMOKRACIE

Vprosinci proběhla ještě jedna konference, pod níž byla podepsána Nadace Rosy Luxemburgové. Mezinárodní konference s tématem budoucnosti Evropy se konala 10. prosince v pražských Holešovicích.

Rozsáhlost témat zabrala skutečně celý den, takže až do večerních hodin – které patřily zástupcům české politické a aktivistické scény – se zúčastnili jen ti skutečně vytrvalí.

Hlavním trhákem konference se ovšem stal výstup bývalého řeckého ministra financí, ekonomy Janise Varufakise. Technika nakonec umožnila přenos a přes malé výkyvy bylo možno si vyslechnout názory Janise Varufakise ohledně EU a krize, v níž se nachází.

Janis Varufakis se domnívá, že v současné podobě není EU udržitelná. Kritizoval bruselskou centralizaci a stejně tak myšlenkovou omezenost (kterou koneckonců jako ministr financí sám poznal). Varufakis přímo Brusel nazval „democracy free zone“, tedy zónou bez demokracie.

Zajímavé bylo jeho pojetí EU z hlediska dějinného vývoje –

poprvé jsem se setkala s tím, že by někdo EU přirovnal ke kartelu OPEC, tedy jako kartel velkého byznysu.

JEDNOTNOU ŘEČ SE NAJÍT NEPODAŘILO

Druhá část Varufakisovy řeči byla věnována genezi hnutí Diem28, jehož zárodky podle něj leží v tzv. řeckém jaru, což je ironický pojem, který použil slovenský ministr financí Kažimír.

DiEM25 je panevropské, demokratické hnutí, které si klade za cíl změnu EU. Toto hnutí se má stát širokou koalicí sil, které nesouhlasí se současnou podobou EU a které budou směřovat k reformě, kterou Varufakis načrtnul v několika etapách – se završením v roce 2025. Proto se i v názvu hnutí toto číslo objevuje. V Manifestu tohoto hnutí najdeme také slogan: buď se EU demokrati- zuje, nebo se dezintegruje.

Velkým přínosem konference byla i možnost klást dotazy, takže se Varufakis vyjádřil také

k Brexitu, k fungování eura a k fungování nového hnutí. S hnutím DiEM25 se mohou zájemci seznámit např. zde:

<https://diem25.org/what-is-diem25/>

Konference dále pokračovala ekonomickým blokem, blokem účastníků ze zemí střední Evropy a následně i českých zástupců. Obecně ale nelze říci, že by

► Janis Varufakis

se podařilo najít jednotnou řeč, spíše naopak. Názory na budoucnost EU se velice rozcháze-ly, podobně jako recepty, co a jak dále dělat. ◀

Ilona Švihlíková

BESEDY NA BESÍDKÁCH

Předvánoční besídky pražských občanských aktivistů se již staly tradicí. Besídka AZ má mezi nimi své pevné místo, nejen kvůli tomu, že tuto tradici již léta spoluvytváří. Tentokrát jsme se sešli v našem smíchovském sídle v neděli 11. prosince a již tradičně přivítali krom pražských hostů i mimopražské příznivce z Libereckého kraje a z Moravy. Jak se na správnou besídku sluší a patří, měla i svoji kulturní vložku, již více než půl století oblíbený žánr československého schůzování. Tentokrát ji opatřila Eva Novotná čtením z návrhu ústavy jednoho z moravských občanských autoaktivistů. Eva jako kytaristka obstarala i serióznější část kultury – hudbu a zpěv, do něhož se přítomní, po té, co se lehce napojili, zapojili. Jinak se samozřejmě debatovalo o všelichems, ponejvíce o politice, ale i o tom, co kdo kde letos zažil, spáchal či naopak spáchat nestihl. Na dopáchání máme všichni další rok, tak ho využijme.

SEŠLA SE I SQUADRA PROALTU

Nejsme v tom sami. Dva dny před naší besídkou se sešla

squadra bývalého ProAltu na již také tradičním – druhém – předvánočním setkání v Café V lese, kde se kdysi scházel. Témata očekávaná: politika, občanský aktivismus, čím se kdo a jak živí. Opět to bylo setkání „napříč občanskými iniciativami“, když se dostavili třeba i zakládající členové Ne základnen.

Ne základny ovšem také již roky pořádají vlastní besídku, kterážto se konala den po té naší. Na strategické místo vedle parlamentu v Tomášské se dostavili pražští i mimopražští. Témata rozhovorů viz výše.

Mezivánoční termín pro svoji besídku udržuje Klub společenských věd, na jehož počátku byl před 26 lety Klub levicových psychologů a sociologů, na něž se postupně nabalili filosofové, ekonomové i přírodovědci. Nestárnoucí Luboš Vacek mohl přivítat desítky hostů, témata byla politická aktuální, ale i historická – kupř. o stalinismu.

ROZPRAVA O METODĚ

Činnorodí mladí, starší, staří i nejstarší se prostě nestáhnou, ne-

► Setkání sdružení Ne Základnám v Tomášské ulici

zavrtají do sebe, ale udržují své komunity, které jsou pro ně základem, z nichž se snaží ovlivnit věci veřejné. Vánoční besídky nejsou pracovní schůzí, přednáškou, konferencí, seminářem, demonstrací, ale jsou jednou velkou diskusí, jak rozpravou o metodě aktivního občanství, tak o občanských životech aktivistů. To, co se nestihne říci na pracovních akcích, se ovšem tady sdělit nestihne také. Je toho totiž moc. I nás je dost (byť by nás mohlo a mělo být více), takže toho spousta zbyla na příště. Ostatně i práce na budování a povznesení

občanské společnosti v ČR je na mraky. Za rok bude tudíž opět o čem besedovat, jak se rozšiřuje paroz, zda už začíná renesance družstevnictví, daří-li se rozbíhat místní ekonomické cykly, utichají-li války anebo naopak, zda posilují váleční jestřábi a odstraňují protiválečné brzdy, jak se mění (mění-li se) české parlamentní strany zaštiťující se lidem, občany či zaměstnanci, a třeba se dozvíme, kam pokročilo vyrovnávání se stalinismem, komu patří Lidák, kdo skončil se školou a kdo začal s důchodem. ◀

Karel Růžička

HLEDÁ SE LEVICE A TAKÉ LEVICE SE HLEDÁ

Situace levice ve střední a východní Evropě, zejména v podobě velkých stran, není radostná, je roztržena a tápe v tématech. Vyplynulo to z vystoupení a diskusí na dvou-denní mezinárodní konferenci Levice střední a východní Evropy v politických a sociálních záparech, kterou v Praze 1. a 2. prosince 2016 uspořádala Eku-menická akademie za podpory Nadace Rosy Luxemburgové.

KSČM ZAPOUZDŘENÁ, PIRÁTI TĚKAJÍCÍ...

Ekonom Jiří Šteg v úvodu pod-trhl brutální i sofistikované pronikání ekonomických zájmových skupin do politiky a vyprazdňování obsahu demokratických nástrojů společnosti. Stručně charakterizoval největší české strany hlásící se k levici, které však nenaplnují očekávání občanů v pohnuté době a zklamávají; např. KSČM označil jako zapouzdřenou, orientující se národně, ČSSD jako nevyužívající svůj potenciál a ustupující od vizí k údržbě, SZ jako tápající, hledající svoji tvář, Piráty jako

těkající. Jako reakci na tento stav vzniklo a funguje množství různých občanských iniciativ, hnutí a organizací zaobírajících se jak tématy velké politiky, tak dílčími, alternativami, s nimiž se snaží aktivizovat občany (AZ, Nezákladnám, Hnutí za přímou demokracii, NWO, DiEM, Educon, EkuAkad, Česko proti chudobě, MSD, Doleva, Idealisté, Socialistická solidarita, SOK atd.).

PROTI PRAVIKOVÉMU POPULISMU

Dagmar Švendová nastínila obraz levice ve střední a východní

Evropě, která byla často vytlačena z parlamentů a přežívá jen na okraji politické scény: její takřka vymizení na Slovensku, kde ji vysál Smer SD Roberta Fica, útlum v Polsku a Maďarsku, kde nastoupily populistické a národnostní strany, oživení v podobě Sdružené levice ve Slovinsku a desítky let stabilní pozice KSČM v ČR. Vyzdvihla existenci a možnosti regionálního dialogu stran, perspektivní téma vidí v boji za lepší pracovní podmínky, spolupracovat je třeba v boji proti populismu pravice.

O slovenské scéně podrobněji referovali Alena Krempaská a Peter Weissenbacher, který zdůraznil neexistenci relevantní autentické levice: Smer popsal jako marketingovou stranu, KSS jako marginální. Jeho kolegyně probrala zklamání občanů z tradičních stran a fenomén fašizoidních kotlebovců a jejich výraznou podporou mladými. Dotkla se i témat, která levice na Slovensku akcentuje (migra-ce, LGBT, nezmínila ale sociální a ekonomické problémy).

Jiří Málek (SDS, Transform) se zamýšlel nad otázkami společného postupu a sjednocování levice, nejisté přidané hodnoty z toho nyní plynoucí, ale také nad otázkami zásadovosti a zodpovědnosti v činnosti stran v současných podmínkách.

MASLOWOVA PYRAMIDA

Ekonomickou současnost a její trendy rozebrala Ilona Švihlíková počínaje Washingtonským konsensem a jeho výsledky, které jsou pozitivní pro nadnárodní koncerny (vysoké zisky, další koncentrace bohatství a

postmateriálních hodnot, seberalizace apod. Upozornil na nástup postpravdivé a postfaktuální politiky, kdy voliči vědomě podporují i doloženou lež, kdy nezáleží na pravdě, nýbrž na emocích a poukázal na korelaci mezi politickými

vlivu), nikoli ale pro státy (zadlužení, strukturální vady ekonomiky, nekoloniální rysy) a občany (zadlužení, nerostoucí životní úroveň), zvláště pak transformovaných zemí bývalého východního bloku. Roste proto frustrace občanů, tím více, jak selhává politická reprezentace, jak mj. roste nesoulad mezi slovy a činy levicových stran.

Filosof Michael Hauser hledal odpověď na původ vzestupu pravicového populismu (A. Babiš, D. Trump, V. Orbán, M. Le Penová). Využil Maslowovy pyramidy základních životních potřeb (od jídla a pití přes bezpečnost po rodinu a sex), tázal se po deficitu těch kterých potřeb, přičemž poukázal na roli

tématy tradičních levicových stran, nové levice, zelených, pravicových populistů atd... s jednotlivými patry Maslowovy pyramidy (např. Trump se zaměřil na spodní položky, Clintonová na horní, „stará“ levice na dolní, „nová“ na horní). ◀ (kru)

ZDROJE

► Videozáznam z prvního dne najdete na našem Youtube kanále.

LIDSKÁ PRÁVA JSOU ROZLIČNÁ – A STÁLE NENAPLNĚNÁ

Lidská práva nejsou jen svoboda a demokracie, ale také jsou jimi práva sociální, informační či vzdělávací, na zdravý život a prostředí atd. – a jejich naplnění stále ve značné míře pokulhává v různé míře po celém světě. Zaznělo to ve vystoupení zástupců Spojenectví práce a solidarity na shromáždění při příležitosti Mezinárodního dne lidských práv, které se uskutečnilo 10. prosince na Škroupově náměstí v Praze. Členové politických stran, aktivisté občanských iniciativ a další si připomněli smysl významného dne, který se sice občas připomíná, jehož obsah se často proklamuje, ale skutečné naplňování pokulhává, je deformováno, nebo dokonce naopak jsou práva přímo potlačována. ◀ (kru)

INICIATIVA ZA SPOLUPRÁCI OBČANSKÝCH INICIATIV

Představení rozličných tu- zemských občanských iniciativ, hnutí a organizací, prezentace hnutí DiEM v ČR a zamýšlení se nad lepší vzájemnou komunikací a koordinací bylo obsahem setkání, které pod názvem Krize v Evropě a občanská společnost v ČR uspořádala Ekumenická akademie v rámci Školy alternativ 12. listopadu v pražském Café Kampus.

Hlavními panelisty byli člen Republikového výboru Pirátské strany František Kopřiva, dlouholetý občanský aktivista Jan Májíček z Ekumenické akademie, ekonom a poradce europoslance Jana Kellera Jiří Šteg, členka Rady ZO SZ Praha 1 Valerie Talacko, František Hořčica za českou pobočku a Agnieszka Wiśniewská za polskou pobočku a ústředí DiEM.

SPOLUPRÁCE ZATÍM JEN „AD HOC“

Zástupci asi dvou desítek subjektů krátce představili své zaměření a činnost, aby pak vyslechli podrobnější prezentaci o DiEM, které se postupně formuje, sestavuje své struktury, vytváří své vazby a zakládá v jednotlivých státech Evropy své pobočky. Jako již vícekrát v minulosti se hovořilo o vytvoření společného

kalendáře akcí, který by měl být základem pro možnou koordinaci a spolupráci. Aktivisté různých subjektů se sice léta znají, komunikují spolu, ale spolupráce je zatím jen ad hoc, náhodná, bez soustavnosti a systému, přitom ale politická situace v Evropě si žádá posunout spolupráci a fungování občanské společnosti na vyšší úroveň. ◀
(kru)

PŮJDE TO? (II) VÝZVA K ODBORNÉ SPOLUPRÁCI

Pod touto otázkou byla v listopadovém Zpravodaji zveřejněna výzva, inspirovaná původně čtenářským povzdechem nad skrytou a rozptýlenou občanskou „vědoucností“ – schopností rozpoznávat a charakterizovat „...co je tady špatně“. Byla formulována jako výzva k občanské odborné spolupráci.

V jejím duchu by měli naši příznivci a jejich přátelé vycházet zejména ze své vlastní praxe a upozorňovat např. na různá systémová pochybení či nedostatky, které ztěžují či znehod-

nocují průběh a výsledky práce v jejich profesi, oboru či resortu.

Již proto, že jde o určitý experiment, nemělo by být přitom důležité, zda půjde např. o stručné či obsáhlejší popisy problémů samotných, nebo i s pokusy o hledání příčin a souvislostí, s návrhy na řešení či bez nich, apod. A to i proto, že budou-li vhodně zvolené, mohou i v jednodušší podobě představovat pro ostatní mimo obor nové poznání a v rámci oboru možnost odborné

participace – výměny názorů, nabídky spolupráce při dalším řešení, apod.

Chtěli bychom tímto způsobem minulou výzvu místo původně uvažovaného zveřejnění výsledků raději ještě znovu připomenout především proto, že dosavadní ohlas na ni byl zatím velmi malý. (Konkrétně – výsledkem je získaných sice několik i širších textů, ale zatím pouze od dvou čtenářů.) Přitom nevíme, zda nejsou na vině kromě příčin vnějších – hektičtější doby závěru roku – spíše příčiny „vnitřní“: Např. i samo experimentální pojetí a s ním související nedostatečná motivace, či určitá nejasnost formulací původní výzvy, na straně čtenářů pak i možné rozpaky z iniciativní prezentace vlastní „vědoucnosti“, apod.

Především tyto okolnosti nás proto vedou k tomuto jejímu trochu jinak akcentovanému a snad i srozumitelnějšímu připomenutí a s tímto vysvětle-

ním také i k odkladu zveřejnění jejích výsledků.

Pokud by to usnadnilo rozhodování, nabízíme všem případným dosud váhajícím i možnost předběžné mailové či telefonické konzultace. (Dr. V. Exner, ladislav.e@centrum.cz, tel. 602 348 465, J. Smrčka, smrcka.jos@seznam.cz, tel. 608 549 142) ◀

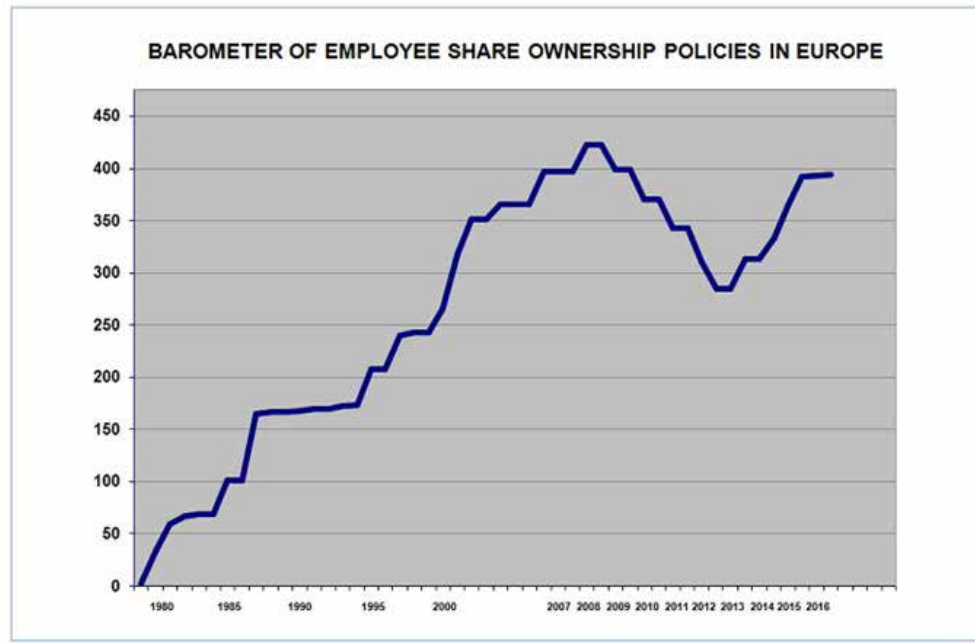
S poděkováním za pochopení a s přáním dobrého zdraví a úspěchů v Novém roce

vedení AZ

ZAMĚSTNANECKÉ VLASTNICTVÍ: LEPŠÍ SE TO

BAROMETR POLITIKY ZAMĚSTNANECKÉHO PODÍLOVÉHO VLASTNICTVÍ V EVROPSKÝCH ZEMÍCH

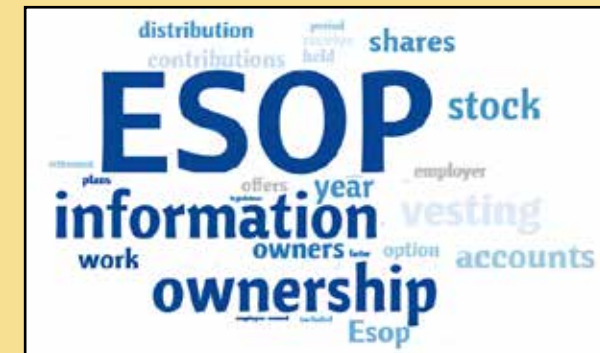
Závěr loňského roku ukázal, že politické vyhlídky zaměstnaneckého podílového vlastnictví v Evropě se lepší. Dobré zprávy přicházejí z mnoha zemí, s výjimkou Francie, kde levicová vláda prohrála góly do vlastní branky bezohledným exekutivním a zcela nedemokratickým pro-

sazováním restriktivního pracovního zákoníku, která pak parlament odevzdaně potvrdil. Evropská federace pro zaměstnanecké vlastnictví akcií hlásí, že počty zaměstnaneckých akcionářů v Evropě zastavily pokles a v řadě zemí se začínají objevovat přípravy lepších legislativních podmí-

nek pro zaměstnaneckou participaci. Indikátor, který tyto události shrnuje, Barometr politiky zaměstnaneckého vlastnictví v Evropě, má za sebou mírnou stabilizaci po obnově růstu. Barometr sleduje všechna politická rozhodnutí, která mají reálné dopady na zaměstnanecké spoluvlastnictví v budoucnosti.

Jedná se o vážený index, kdy je relativní váha každého politického rozhodnutí připsána podle aktiv, která v té zemi zaměstnanci drží. Barometr sleduje vývoj ve 31 evropské zemi (EU 28 plus Island, Norsko a Švýcarsko), a tím, jak projektuje předpokládaný dopad přijatých politických rozhodnutí, ohlašuje budoucí vývoj. Dokládá to třeba jeho pokles od roku 2009, zatímco počty zaměstnaneckých akcionářů začaly klesat až roku 2011. Barometr tak ukazuje, že od r. 2009 do r. 2013 byla politická rozhodnutí většinou negativní. Od té doby je většina politických rozhodnutí znovu pozitivní.

Jak vysvětlují autoři barometru, před rokem 2009 ukazoval, že prakticky všechna politická rozhodnutí byla pozitivní. Překvapí nás, co vstoupilo do hry. Dvě období se silným růstem indexu patří letům 1983 – 1987, kdy vládla Margaret Thatcherová v UK a Edouard Balladur s programem privati-

zace ve Francii, a 1998 – 2001, kdy hned 8 evropských zemí zavedlo vyšší nebo nové pobídky pro akciové plány zaměstnanců (Rakousko, Belgie Francie Řecko, Irsko, Itálie, Norsko a UK). V roce 2016 jsou zaváděny významné pobídky (nebo v přípravě: Polsko) ve 14 z 28 států Evropské unie. V uplynulém roce tedy polovina členských

zemí EU tedy zaváděla pobídky pro zaměstnanecké podílové vlastnictví, ve srovnání s 11 zeměmi v roce předchozím. To je změna, která opravdu stojí za pozornost.

Co se stalo nového v závěru roku 2016?

►Polsko připravuje účelovou legislativu.

►Švédská vláda zvažuje zavedení příznivého daňového režimu pro zaměstnanecké opce v malých a středních společnostech, který by měl začít platit od 1. ledna 2018.

►V Irsku má být v roce 2018 zavedeno nové podílové schéma pobídek určených pro malé a střední společnosti

►Tento nový vývoj potvrzuje pozitivní trend pozorovaný od r. 2013.

V kontrastu s tímto vývojem, francouzský parlament rozhodl v listopadu 2016, že budou zrušena pozitivní opatření zákona nazývaného „Loi Macron“. Autor původního zákona, ministr hospodářství Emmanuel Macron, na protest odstoupil a chystá se vstoupit do volebního boje o prezidenta republiky

jako nezávislý kandidát. Moc šanci nemá, ale kampaň nabízí příležitost pro propagaci svých reformních představ, kterými útočí na zbytnělou globalizaci.

Ale ani ve Francii se vývoj nezastavil a odehrává se hlavně na podnikové úrovni. Francouzská skupina Eurocar začala zavádět zaměstnanecké vlastnictví opřené o podnikové důchodové spoření. Tyto zdroje tedy poslouží k navýšení kapitálu společnosti a budou za ně vydávány obyčejné akcie s veškerými právy. Koupit je mohou zaměstnanci, kteří působili ve společnosti aspoň tři měsíce – a dokonce to ani nemusí být nepřetržitě. Nabídka je limitována dvěma procenty celkového kapitálu.

<http://www.esop.cz/>

Stavební konglomerát Bouygues nabízí zaměstnancům navýšení kapitálu o 150 milionů euro prostřednictvím společného investičního fondu. Ten bude tyto akcie držet alespoň deset let, čímž se společnost chrání proti nepřátelským nájezdům. Pořizovací cena byla stanovena na úrovni 70 procent průměru otvíracího kurzu na burze v období před zahájením úpisu těchto akcií.

Také francouzská banka Soci-été Générale, matka české Komerční banky, nabízí alespoň zvýhodněný nákup akcií, aby kompenzovala fakt, že slabší hospodářské výsledky nabízejí méně slibnou vyhlídku zvyšování mezd.

Zajímavá zpráva přišla ze Skotska, kde slévárna Specialised Castings, která byla převzata zaměstnanci v minulém roce, se zdá být zachráněna, přestože se nevyhnula potížím. K její produkci také patří potrubí pro těžaře plynu, což je obor, kterému se v probíhajícím období extrémně nízkých cen nedaří. Přesto se firma vrátila

k mírnému zisku. Dokonce začala být zavalena objednávkami a vznikl nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Nejtěžší období, kdy chyběla hotovost, pomohla překlenout vzájemnostní banka Co-operative & Community Finance, instituce typu, jaký ČR bolavě chybí.

<http://www.esop.cz/>

Ve Spojených státech vstoupil v platnost zákon, který má dále podpořit spořicí plány se zaměstnaneckým spoluvlastnictvím akcií (ESOP). Jedná se o daňové zvýhodnění jak společnosti, která akcie nabízí, tak zaměstnanců, kteří je kupují. Jedná se znovu o formu vlastnictví,

která je zprostředkována specializovaným investičním fondem. Daňové zvýhodnění především ponechává bez daně kapitálový zisk akcie, pokud je použit k re-investici (nekončí ve spotřebě). První prodej smí proběhnout po nejméně třiletém držení akcií. ◀ **Zbyněk Fiala**

PAROZ TAKÉ NA ZÁPADĚ ČECH

Obyčanská iniciativa Alternativa Zdola vyvíjí další úsilí na prosazení prvků participativního rozpočtu do celé republiky. Oblast Karlovarského kraje zatím zůstávala trochu stranou. V současnosti však probíhají první snahy o zavádění těchto demokratických prvků, a to zejména v Sokolově, který se

nachází přibližně uprostřed kraje, v centrálním postavení mezi mnohem známějšími městy Cheb a Karlovy Vary.

Dne 6. prosince 2016, tedy přesně na Mikuláše, se na Městském úřadě v Sokolově uskutečnilo setkání tří členů Alternativy Zdola (Libuše Staňková, Karel Růžička, Michal Černý) s místostarostou Karlem Jakobcem (ODS), který se při prvotním sondování mezi regionálními politiky jevil k otázce participativního rozpočtu jako nejvstřícnější. Ihned zpočátku diskuze se ukázaly rozdíly v chápání participativního rozpočtu, kdy se projevilo, že politici zatím nemají potřebné informace, a spíše než participativní rozpočet chtějí prosazovat „klasické rozpočtování obohacené o participativní prvky.“ Členové Alternativy Zdola pak Karlu Jakobcovi vysvětlili pravý smysl a podstat-

► Zámeček, v němž sídlí okresní muzeum a knihovna

nění parozu („Jen ať si občané sami vyzkoušejí, že určovat rozpočtové priority je náročná práce, takže nebudou už všechno házet jenom na politiky, jejichž úsilí často zůstává nevděčné.“) Poté předali místostarostovi materiály, brožury, letáky a další informace k participativnímu rozpočtu a jeho zavádění, zejména v Praze.

Další vývoj v problematice parozu v oblasti Sokolova a Karlovarského kraje bude jistě zajímavý (samozřejmě není vyloučené, že s těmito myšlenkami postupem času narazíme) a budeme o něm přinášet informace také na stránkách našeho Zpravodaje. ◀

Michal Černý

Sokolov

STANOVISKO AZ KE KAMPANI ZA PŘIJETÍ ZÁKONA O SOCIÁLNÍM BYDLENÍ

„Občanská iniciativa Alternativa Zdola, z. s. podporuje právo na bydlení zakotvené v mezinárodních dokumentech a, bohužel, nedostatečně v naší Listině základních práv a svobod (součásti našich ústavních zákonů). Měli bychom ho u nás zajistit pro všechny, kteří o to stojí a jsou ochotni k tomu i svým jednáním podle svých možností přispět. Zákon o sociálním bydlení ať co nejdříve, ještě v tomto volebním období, v co nejkratších lhůtách pomůže účinně zajistit toto právo prostřednictvím veřejné správy v naší zemi. Jde o dlouhodobý dluh vůči lidem bez řádného domova a lidem ohroženým tím, že o takový řádný domov přijdou. V našich

klimatických podmínkách je jistota bydlení životně důležitá. Je na společnosti, především na vládě a zvolených zástupcích v Parlamentu, aby byla zabezpečena. Žádné výmluvy neobstojí tváří v tvář postiženým rodinám s dětmi, ale ani vůči jednotlivcům a ostatním postiženým.“ ◀

► Z přednášky Marka Hrubce k Brazílii

► Marek Hrubec

KONTAKTY

Web: www.alternativazdola.cz
E-mail: info@alternativazdola.cz
Facebook: www.facebook.com/alternativa.zdola
YouTube: kanál AlternativaZdola
Zpravodaj: zpravodaj-az@seznam.cz

Zpravodaj AZ
(prosinec 2016)

Odpovědný
redaktor
Karel Růžička

Grafický design a sazba
Michal Černý

Korektury
Suzana Exnerová

Do tohoto čísla
přispěli:

Karel Růžička, Ilona Švihlíková, Josef Smrčka, Václav Exner, Kateřina Vojtíšková, Miloslav Svoboda, Zbyněk Fiala, Michal Černý

Zdroj fotografií
www.freeimages.com